

BẢN CHẤT VÀ NGUYÊN TẮC CỦA DẠY HỌC THEO PHƯƠNG THỨC TRẢI NGHIỆM Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC

Doãn Ngọc Anh¹, Nguyễn Danh Đạt¹, Nguyễn Hữu Điệp²

Tóm tắt: Bài viết trình bày các khái niệm cơ bản như: trải nghiệm, học tập qua trải nghiệm, dạy học theo phương thức trải nghiệm, từ đó phân tích bản chất và nguyên tắc của dạy học theo phương thức trải nghiệm góp phần nâng cao chất lượng đào tạo ở trường đại học trong xu thế phát triển của thời đại hiện nay.

Từ khóa: trải nghiệm, dạy học, bản chất và nguyên tắc của dạy học theo phương thức trải nghiệm.

1. MỞ ĐẦU

Các trường đại học ở Việt Nam đang thực hiện đào tạo theo chuẩn đầu ra nhằm chuẩn bị những đội ngũ chuyên gia trong mọi lĩnh vực nghề nghiệp có khả năng đáp ứng tốt các yêu cầu xã hội. Vấn đề đặt ra đối với các trường đại học là phải đổi mới phương thức dạy học môn học theo hướng phát triển năng lực nghề nghiệp cho sinh viên. Một phương thức dạy học hữu hiệu cho việc đổi mới này là tăng cường tổ chức cho sinh viên trải nghiệm các vấn đề của thực tiễn nghề nghiệp, coi hoạt động trải nghiệm của sinh viên là trung tâm của việc dạy học. Bài viết này sẽ góp phần giúp giảng viên hiểu hơn bản chất và xác định được các nguyên tắc của dạy học theo phương thức trải nghiệm để quá trình dạy học môn học ở trường đại học đạt kết quả tốt nhất.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm cơ bản

2.1.1. Trải nghiệm

Thuật ngữ “Trải nghiệm” và “Kinh nghiệm” trong Tiếng Anh đều là “Experience”. Nhưng hiểu theo nghĩa Tiếng Việt thì hai từ này là khác nhau: “Trải nghiệm” thường được dùng theo nghĩa như động từ, là hoạt động tìm kiếm, chuyển trạng thái theo một vòng xoắn ốc để làm cho vốn hiểu biết phong phú hơn. Còn “Kinh nghiệm” thường được dùng theo nghĩa như danh từ, có thể là kiến thức, kỹ năng, thái độ, giá trị và được xem là kết quả thu được từ hoạt động trải nghiệm trong thực tiễn.

Theo Dewey: “*Trải nghiệm là quá trình con người kết nối bản thân với quá khứ, hiện tại và tiến tới tương lai*” [5]. Với ông, ý nghĩa lớn nhất của trải nghiệm là tính biện

¹ Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2

² Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái

chứng, là sự tương tác giữa con người với thế giới. Sự tương tác bao gồm cả hình thức và kết quả của hoạt động thực tiễn, bao gồm cả kỹ thuật và kỹ năng, cả những nguyên tắc hoạt động và phát triển của thế giới.

Theo Hội khai trí Tiến Đức (1931): “Trải nghiệm” là sự trải qua, kinh qua một hoàn cảnh, môi trường, điều kiện nào đó để suy ngẫm, suy xét hay chứng thực một điều gì đó [2]. Nghĩa là, trải nghiệm bao gồm cả làm và suy ngẫm.

Từ sự phân tích trên, chúng tôi cho rằng: *Trải nghiệm là quá trình chủ thể trực tiếp tham gia vào các hoạt động thực tiễn của cuộc sống thông qua sử dụng một cách có điều chỉnh, đổi mới, bổ sung kiến thức, kinh nghiệm sẵn có để tạo ra kiến thức, kinh nghiệm mới cho bản thân trong môi trường, điều kiện cụ thể.*

2.1.2. Học tập qua trải nghiệm

Khi nghiên cứu về học tập qua trải nghiệm, Kolb (1984) đã đưa ra một chu trình bốn giai đoạn: 1/ Kinh nghiệm cụ thể: Học tập thông qua các hoạt động, hành vi, thao tác cụ thể, trực tiếp; 2/ Quan sát phản ánh: Học tập thông qua quan sát, xử lý các sự kiện đang xảy ra và chia sẻ với những người xung quanh một cách có mục đích; 3/ Khái niệm hóa trừu tượng: Học tập thông qua việc phân tích những gì đã quan sát được từ đó rút ra khái niệm tổng quát; 4/ Thực hành chủ động: Học tập thông qua việc áp dụng những kinh nghiệm vừa nắm bắt được vào bối cảnh, tình huống hoặc sự việc mới trong phạm vi mở rộng. Bốn giai đoạn học tập qua trải nghiệm vận hành trong một chu trình tuần hoàn hình xoắn ốc liên tục. Kinh nghiệm cụ thể là nền tảng của quá trình nhận thức, những quan sát phản hồi được đồng bộ và chuyển đổi thành khái niệm trừu tượng từ đó rút ra kinh nghiệm thông qua hành động, kinh nghiệm này có thể được thử nghiệm một cách chủ động và sử dụng để tạo ra các trải nghiệm mới. Rõ ràng người học đã dùng kinh nghiệm làm điểm tựa cho quá trình học tập và sự trải nghiệm chính là cách thức để làm giàu vốn hiểu biết cho bản thân. Do đó, người học cần trải qua cả bốn giai đoạn thì kinh nghiệm mới sẽ bền vững. Từ đó, Kolb kết luận: “*Học tập là quá trình mà tại đó kiến thức được tạo ra thông qua sự chuyển đổi kinh nghiệm. Kiến thức là thành quả của sự kết hợp giữa việc nắm bắt kinh nghiệm và chuyển đổi kinh nghiệm*” [8, tr.41].

Theo Đặng Thành Hưng (2002): Học tập qua trải nghiệm là “*Học bằng tâm hồn rung động, thông cảm giữa con người với nhau. Nguyên tắc chủ yếu của kiểu học này là sự tham gia của cá nhân và nhóm người học vào các quan hệ, các tình huống và sự hợp tác, chia sẻ với nhau các giá trị, kinh nghiệm trong công việc, trong quá trình lựa chọn, đánh giá, ra quyết định...Nội dung chủ yếu của quá trình học tập này chính là những trải nghiệm thực tế, trực tiếp của người học, những cảm nhận và đánh giá mập mờ giữa tình cảm và lý trí, giữa cân nhắc và quyết đoán, giữa trừu tượng và cụ thể, giữa thực chứng và suy luận, giữa logic và phi logic...diễn ra trong các quan hệ phụ thuộc lẫn nhau giữa người và người, giữa người với công việc, giữa cá nhân và nhóm*” [3, tr.120].

Từ việc nghiên cứu quan niệm của một số tác giả về học tập qua trải nghiệm, chúng tôi cho rằng: *Học tập qua trải nghiệm là quá trình người học huy động tối đa cảm xúc và kinh nghiệm sẵn có khi trực tiếp tham gia vào các hoạt động gắn với thực tiễn nhằm tạo ra những kinh nghiệm mới cho bản thân để hoàn thành nhiệm vụ học tập.*

2.1.3. Dạy học theo phương thức trải nghiệm

Khác với dạy học truyền thống, dạy học theo phương thức trải nghiệm là chiến lược dạy học luôn quan tâm đến kết quả đầu ra: Sau khi kết thúc quá trình dạy học, người học sẽ biết chuyển hóa những ý tưởng trừu tượng vào thực tiễn, biết làm những công việc khác nhau do cuộc sống đặt ra. Đây chính là cơ sở để đánh giá năng lực người học.

Có nhiều tác giả bàn về dạy học theo phương thức trải nghiệm, tiêu biểu là:

Edward và cộng sự (2007) cho rằng: Dạy học theo phương thức trải nghiệm là quá trình người dạy tổ chức cho người học học bằng cách trải qua những việc làm mô phỏng thực tế có tính thực hành và vận dụng cao, như các đồ án thiết kế - triển khai, các tình huống nghiên cứu... từ đó người học đúc kết thành những kinh nghiệm cho bản thân, làm sáng tỏ hơn cho lý thuyết được học [6].

Keeton và cộng sự (1978) quan niệm: Dạy học theo phương thức trải nghiệm là “*tổ chức cho người học liên hệ trực tiếp với thực tế đang được nghiên cứu... Nó liên quan đến việc người học trực tiếp đối mặt với các hiện tượng nghiên cứu hơn là chỉ nghĩ về nó hoặc chỉ xem xét khả năng có thể làm điều gì với nó*” [7].

Theo Dewey, dạy học theo phương thức trải nghiệm là quá trình: Người dạy tổ chức cho người học học tập dựa vào kinh nghiệm, một số kinh nghiệm có tác dụng giáo dục trong khi một số kinh nghiệm thì ngược lại. Tất cả các trải nghiệm đều được hiểu là có tính liên tục, mỗi trải nghiệm có ảnh hưởng đến một trải nghiệm sau này. Do đó, trách nhiệm của người dạy là thiết kế và tổ chức một chuỗi các hoạt động trải nghiệm có ảnh hưởng tích cực đến những hoạt động trải nghiệm tiềm năng trong tương lai của người học [1]. Như vậy, trải nghiệm luôn có tính hai mặt: Nếu tạo ra những trải nghiệm tốt sẽ động viên, khuyến khích người học tiếp tục có những trải nghiệm học tập có giá trị hơn, nếu tạo ra những trải nghiệm xấu sẽ dẫn tới xu hướng người học không còn hứng thú với những trải nghiệm tích cực sau này.

Qua tìm hiểu quan điểm của một số tác giả nêu trên, chúng tôi cho rằng: *Dạy học theo phương thức trải nghiệm là quá trình người dạy dựa vào những vấn đề lý luận tổng quát như: Triết lý, quan điểm, đặc điểm, nguyên tắc... về trải nghiệm, học tập qua trải nghiệm để thiết kế các hoạt động trải nghiệm gắn với thực tiễn và lãnh đạo, tổ chức, điều khiển người học bằng những kinh nghiệm sẵn có chủ động sử dụng các giác quan và các thao tác tư duy để tham gia trực tiếp, liên tục vào các hoạt động trải nghiệm đó trong môi*

trường, điều kiện cụ thể nhằm tạo ra kinh nghiệm mới cho bản thân đáp ứng được mục tiêu dạy học. Đây là hoạt động dạy học có sự phản hồi, đánh giá và luôn đề cao kinh nghiệm chủ quan của người học.

Khái niệm trên thể hiện một số khía cạnh thuộc nội hàm của dạy học theo phương thức trải nghiệm như sau: 1/ Là quá trình giúp người học thích nghi và học tập bằng cách chủ động tạo ra bối cảnh trải nghiệm; 2/ Thông qua dạy học theo phương thức trải nghiệm, các kinh nghiệm của người học được biến đổi, được tạo ra liên tục và tái tục, không phải là một thực thể phụ thuộc để được truyền tải hay đạt được; 3/Việc dạy học theo phương thức trải nghiệm làm biến đổi kinh nghiệm của người học trong cả hai hình thức chủ quan và khách quan. Nghĩa là, những kinh nghiệm mới luôn được nảy sinh từ các kinh nghiệm cũ thông qua sự tham gia trực tiếp vào các hoạt động trải nghiệm gắn với thực tiễn và cứ như thế tạo thành vòng phát triển tri thức không ngừng cho người học. Do đó, khi dạy học theo phương thức trải nghiệm, cần lưu ý một số điểm sau: 1/ Kiến thức lí thuyết chỉ là mục tiêu tiền đề, được học ở mức độ cần thiết đủ để hỗ trợ cho việc hình thành và phát triển năng lực thực hiện; 2/ Lí thuyết và thực hành được dạy và học tích hợp với nhau - Học dưới dạng người dạy tạo ra cơ hội để người học trải nghiệm; 3/ Người học phải tự đánh giá và được đánh giá liên tục để có thông tin phản hồi cụ thể nhằm điều chỉnh quá trình trải nghiệm; 4/ Dạy học phải có đủ điều kiện cần thiết như: Thời gian, năng lực của người dạy, vai trò chủ động của sinh viên, không gian điện tử, học liệu...

2.2. Bản chất của dạy học theo phương thức trải nghiệm

Trong quá trình phát triển của xã hội loài người, con người luôn phải tiến hành quá trình nhận thức nhằm phát hiện ra quy luật của tự nhiên, xã hội và biến nó phục vụ cho sự tồn tại và phát triển của mình. Sau đó khái quát hóa các quy luật đó thành những kinh nghiệm lịch sử xã hội và truyền lại cho thế hệ sau. Thế hệ sau lĩnh hội, xử lí, tổ chức lại, mở rộng, phát triển kinh nghiệm và đồng thời tiếp tục tác động vào thế giới để phát hiện ra những quy luật mới hơn. Quá trình truyền đạt, lĩnh hội và làm phong phú thêm kinh nghiệm được gọi là quá trình dạy học. Rõ ràng, trong xã hội luôn diễn ra hai quá trình nhận thức, đó là quá trình nhận thức của loài người đi trước theo con đường quanh co, khúc khuỷu nhằm tìm tòi những tri thức mới khách quan và quá trình nhận thức của người học trong quá trình dạy học. Trong quá trình dạy học luôn chứa đựng hoạt động dạy và học, hai hoạt động này tác động qua lại lẫn nhau để tạo nên một quá trình dạy học hoàn chỉnh. Nhưng khi tách hoạt động dạy và học ra thì hoạt động học lại trở thành hệ thống nhỏ nằm trong hệ thống lớn của quá trình dạy học, trong hệ thống nhỏ này xuất hiện mối quan hệ giữa người học với nguồn tài liệu học tập. Do vậy, trong quá trình dạy học, việc đảm bảo sự thống nhất giữa dạy và học suy cho cùng là nhằm đảm bảo sự thống nhất giữa người học với tài liệu học tập và kết quả chung của quá trình dạy học thể hiện tập trung ở kết quả nhận thức của người học. Quá trình nhận thức của người học chính là quá trình

học tập qua trải nghiệm, trong đó người học không chỉ thực hiện các thao tác hành vi trực tiếp với tài liệu học tập, với môi trường mà còn được thử thách, động não, phản hồi thông tin gắn với những cảm xúc cá nhân xuất phát từ kinh nghiệm sẵn có của bản thân để lĩnh hội được những tri thức, kinh nghiệm chủ quan và phát hiện những cái mới khách quan, đồng thời có khả năng áp dụng kinh nghiệm mới vào tình huống khác nhau trong thực tiễn. Trình độ này lại trở thành kinh nghiệm nền tảng trong hiện tại, điều chỉnh và làm phong phú kinh nghiệm trước kia, làm cơ sở xuất phát cao hơn cho một chu trình học tập tiếp theo. Cứ như thế lặp lại cho tới khi nào việc học đạt được mục tiêu đề ra ban đầu.

Như vậy, quá trình học tập qua trải nghiệm liên quan trực tiếp đến kinh nghiệm cá nhân, mặc dù đạt được kiến thức, kinh nghiệm mới từ quá trình nắm bắt và chuyển đổi kinh nghiệm sẵn có, gắn với cảm xúc cá nhân, có sự kết nối giữa cá nhân với tài liệu và môi trường học tập cùng việc giải quyết mâu thuẫn giữa lí luận và thực tiễn. Song để kinh nghiệm mới được chính xác, có giá trị, người dạy cần xác định các nguồn tài liệu và môi trường học tập sẽ tương tác với năng lực, nhu cầu hiện hữu của người học, sau đó tổ chức, hướng dẫn, kích thích họ tham gia trải nghiệm. Còn người học, phải có cách học chủ động và tự cải thiện hiệu quả hoạt động trải nghiệm một cách sáng tạo và vai trò này của người học được nhìn nhận qua một số dấu hiệu sau:

- Người học sẵn sàng tham gia trải nghiệm một cách tích cực: Không chỉ trực tiếp trải nghiệm mà còn chú ý lắng nghe hay quan sát người khác trải nghiệm, đồng thời sử dụng sự cảm thông và trực giác để hiểu những gì mà người đó cảm thấy và sau đó suy nghĩ xem có thể cải thiện trải nghiệm đó bằng cách nào;

- Người học sử dụng kĩ năng phân tích để khái quát hóa các kinh nghiệm đã có;

- Người học luôn gắn những kinh nghiệm thường trực của bản thân vào các hoạt động mới;

- Người học có kỹ năng ra quyết định và giải quyết vấn đề để sử dụng những ý tưởng, kinh nghiệm mới thu được từ trải nghiệm;

- Người học luôn huy động tất cả các giác quan: Mắt nhìn, tai nghe, mũi ngửi, và trải nghiệm bằng xúc giác để cảm nhận và chia sẻ những trạng thái cảm xúc khác nhau khi tham gia trải nghiệm như: Vui, buồn, xấu hổ, lo lắng, hạnh phúc, băn khoăn...;

- Người học chủ động tương tác trực tiếp với tài liệu và môi trường học tập;

Tóm lại, *bản chất của dạy học theo phương thức trải nghiệm là quá trình dạy học dựa trên việc học tập từ kinh nghiệm sẵn có của người học cùng việc người học chủ động sử dụng các giác quan và các thao tác tư duy để tham gia trực tiếp, liên tục vào các hoạt động thực tiễn do người dạy chỉ đạo nhằm tạo ra những kinh nghiệm mới.*

Trong dạy học theo phương thức trải nghiệm, việc đánh thức ở người học sự chủ động tìm kiếm thông tin và sự sản sinh ra những ý tưởng mới trên cơ sở biết lựa chọn những loại kinh nghiệm hiện tại nào tiếp tục tồn tại một cách có ích cho những kinh nghiệm đến sau là vô cùng quan trọng. Như vậy, kinh nghiệm hiện tại ở người học đã trở thành nguồn cung cấp vấn đề không thể thiếu trong dạy học theo phương thức trải nghiệm.

2.3. Nguyên tắc dạy học theo phương thức trải nghiệm

Xuất phát từ quan điểm của David A. Kolb về học tập qua trải nghiệm, từ bản chất của dạy học theo phương thức trải nghiệm, chúng tôi xác định một số nguyên tắc dạy học theo phương thức trải nghiệm như sau:

- *Người dạy cần phải nhận định đúng và tôn trọng những kinh nghiệm sẵn có cũng như hoạt động trải nghiệm của người học.* Sự tôn trọng thể hiện ở việc người dạy luôn chấp nhận, không phán xét. Tuy nhiên, chấp nhận và không phán xét không có nghĩa là bỏ qua tất cả mà tùy vào tình huống, hoàn cảnh để quyết định đồng tình hay bác bỏ thông qua cách diễn giải, đàm thoại để sắp xếp, điều chỉnh lại kinh nghiệm của người học. Điều này khiến người học cảm thấy mình là thành viên của một cộng đồng học tập, kinh nghiệm của họ được xem xét, thực hiện một cách nghiêm túc, được người dạy và bạn học biết đến và tôn trọng.

- *Người dạy cần tổ chức cho người học tìm hiểu các vấn đề cơ bản bắt đầu từ những kinh nghiệm sẵn có của họ.* Mỗi người học khi đến trường đã có sẵn những kinh nghiệm, quan điểm riêng. Quá trình học tập là quá trình phá vỡ hoặc điều chỉnh những kinh nghiệm, quan điểm này cho phù hợp với quan niệm khoa học. Do vậy, mục đích của việc dạy học theo phương thức trải nghiệm chủ yếu là làm thay đổi hoặc phát triển những kinh nghiệm vốn có của người học [4].

- *Dạy và học là một hoạt động xã hội.* Vì vậy, người dạy cần tạo lập và duy trì mối quan hệ thân thiện, cởi mở giữa người học với những người xung quanh (với người dạy, với bạn học...). Nhờ đó, người học có thể đối mặt và thích ứng với những sự khác biệt giữa trình độ và năng lực chuyên môn nghiệp vụ của người dạy với trình độ và năng lực của bản thân, sự khác biệt giữa quan niệm và niềm tin sâu sắc về một vấn đề nào đó với những ý tưởng mới... Những khác biệt này đòi hỏi một môi trường học tập có sự khuyến khích việc bộc lộ và thực hiện sự khác biệt, tạo cảm giác an toàn về tâm lý để hỗ trợ người học trong việc đối mặt với những khó khăn trong học tập.

- *Người dạy cần tạo không gian đàm thoại trong dạy học.* Đối với dạy học truyền thống, trò chuyện trong lớp học là rất hạn chế, nhưng trong dạy học theo phương thức trải nghiệm, trò chuyện là một phương pháp dạy học đem đến cơ hội để phát triển tư duy phản ánh cho người học, giúp họ biết tự rút ra ý nghĩa cho kinh nghiệm, biết tự cải thiện hiệu quả của việc học trải nghiệm.

- *Tạo cảm xúc tích cực cho người học trong dạy học.* Cảm xúc có vai trò quyết định trong việc xác định việc người học có học hay không và học được nhiều hay ít. Những cảm xúc tiêu cực như sợ hãi, lo âu... có thể ngăn cản việc học và ghi nhớ, trong khi những cảm xúc tích cực như sự thu hút, hứng thú ... lại rất cần thiết đối với việc học của họ. Vì vậy, thái độ và cách ứng xử khéo léo, tế nhị, tôn trọng những đặc điểm thể chất, tâm lý, xã hội và biết cách khai thác và làm bộc lộ những năng lực nội sinh của người học là điều mà bất cứ người dạy nào cũng phải quan tâm.

- *Tạo cơ hội phát huy tính tự lực và khả năng ứng dụng vào thực tiễn của người học.* Dạy học theo phương thức trải nghiệm chỉ đạt hiệu quả cao khi tổ chức cho người học không chỉ nắm vững kiến thức lý thuyết, kiến thức thực tế mà còn tự lực dùng kiến thức đó để ứng dụng thực tế và chuyển đổi khả năng ứng dụng sang những bối cảnh, tình huống khác nhau.

- *Khuyến khích người học có động cơ học tập đúng đắn để từ đó biết tự kiểm soát, tự chịu trách nhiệm và tự cải thiện việc học của mình.*

- *Dạy học theo phương thức trải nghiệm đòi hỏi phải có thời gian phù hợp.* Thời gian phù hợp sẽ giúp người học không chỉ lĩnh hội được tri thức chủ quan, phát hiện ra những tri thức mới khách quan mà còn có năng lực vận dụng tri thức vào việc giải quyết các vấn đề nảy sinh trong thực tiễn cuộc sống một cách sáng tạo và hiệu quả.

3. KẾT LUẬN

Mỗi phương thức dạy học đều có ưu thế riêng, việc hiểu về trải nghiệm, học tập trải nghiệm, hiểu bản chất và vận dụng linh hoạt các nguyên tắc dạy học theo phương thức trải nghiệm là rất cần thiết để từ đó thực hiện các tiết dạy phù hợp với từng môn học và đối tượng người học trong môi trường cụ thể sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy học trong xu thế đổi mới giáo dục thế giới và Việt Nam hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Dewey, J. (2012), *Kinh nghiệm và giáo dục*, Phạm Anh Tuấn dịch, NXB Trẻ.
2. Hội khai trí Tiến Đức (1931), *Việt - Nam Tự - Điển, Trung - Bắc Tân - Văn*, Hà Nội.
3. Đặng Thành Hưng (2002), *Dạy học hiện đại: Lí luận - Biện pháp - Kỹ thuật*, NXB Đại học Quốc gia, Hà Nội.
4. Trần Kiều (1995), *Bước đầu đổi mới phương pháp dạy học ở trung học cơ sở- Phần 1: Những vấn đề lý luận*, Đề tài cấp Bộ. Chương trình “Đổi mới phương pháp theo hướng tích cực hóa hoạt động dạy học”, tr. 92.

5. Dewey, J (1916) (2007 edition), *Democracy and Education*, Teddington: Echo Library.
6. Edward F. C., Johan M., Soren O., and Doris R. B. (2007), *Rethinking Engineering Education - The CDIO Approach*. Springer Science + Business Media, p. 286.
7. Keeton, Morris, and Pamela Tate, eds., (1978), *Learning by Experience—What, Why, How*. San Francisco: Jossey-Bass, p.2.
8. Kolb, D. (1984), *Experiential Learning: experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

THE NATURE AND PRINCIPLES OF EXPERIENCE TEACHING AT UNIVERSITIES

Doan Ngoc Anh, Nguyen Danh Dat, Nguyen Huu Diep

Abstract: *The article presents basic concepts such as: Experiential, Experiential learning, Experiential teaching, thereby analyzing the nature and principles of experiential teaching, contributing to improving the quality of teaching quality in universities in the current development trend.*

Keywords: *experience, teaching, nature and principles of experiential teaching.*

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 02-5-2023; ngày phản biện đánh giá: 12-5-2023; ngày chấp nhận đăng: 25-5-2023)